

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕНТ ІННОВАЦІЙНОЇ ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

¹Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Анотація. У статті досліджено напрями імплементації європейського досвіду у вітчизняну систему публічного управління, так як в Україні постала необхідність переходу від мало дієвої системи управління, до ефективної, сучасної системи управління, яка відповідатиме світовому та європейському рівню. Відповідно постала необхідністю розкриття методами дослідження, аналізу та порівняння перспектив імплементації європейського досвіду у практику сучасного публічного управління.

Ключові слова: європейський досвід; публічне управління; впровадження; напрями; зарубіжний досвід.

IMPLEMENTATION OF THE EUROPEAN EXPERIENCE OF PUBLIC GOVERNANCE DEVELOPMENT IN THE CONTENT OF THE INNOVATIVE GOVERNANCE PARADIGM IN UKRAINE

Abstract. The article examines the areas of implementation of European experience in the domestic public administration system, as in Ukraine there is a need to move from an inefficient management system to an effective, modern management system that will meet global and European levels. Accordingly, there is a need to reveal the methods of research, analysis and comparison of prospects for the implementation of European experience in the practice of modern public administration.

Key words: european experience; public administration; implementation; directions; foreign experience.

Система державного управління, що функціонує сьогодні перебуває в процесі реформування, однак залишається ряд невирішених завдань та проблемних питань, які потребують негайного вирішення або усунення.

Питанню імплементації досвіду європейських країн у вітчизняну систему публічного управління присвячені роботи багатьох вітчизняних науковців, що досліджують публічне управління, зокрема В. Баштанника [1], Н. Гнидюка [2], М. Закірова [3], М. Лижихи [4], Н. Горчарук, Н. Липовської та ін.

Сучасна правова, соціальна держава потребує таких засобів та механізмів організації державноуправлінської діяльності, які відповідають національним традиціям публічного управління, отримують суспільне визначення, регулюються сталими правовими нормами та розвиваються у контексті загальноцивілізаційного процесу гуманізації політико-правових принципів публічного управління, звернення до світових та, зокрема, європейських традицій ефективного управління [5].

М. Лахижа сформував важливий висновок про необхідність синтезу наявних методологій дослідження публічного управління на основі політичного реалізму та розгляду процесу в динаміці. У наукових розробках автор наводить спільні риси і особливості посткомуністичної трансформаційної та модернізації публічної адміністрації у країнах Центральної та Східної Європи. Особливу увагу науковець приділив необхідності удосконалення нормативно-правової бази з урахуванням принципів європейського адміністративного простору [5].

Варто навести також приклад думки Н. Гнидюк, яка вказує на особливу категорію принципів Європейського адміністративного простору та систематизує їх. Вона виділяє певні категорії принципів: верховенства права, пропорційності своєчасності функціонування адміністрації, професіоналізму, професійної добросовісності, відкритості і прозорості, відповідальності і ефективності і досягнення певної мети [2, с.16-17].

З позиції сучасного інституціонального підходу важливо підтримати позицію І. Гірняка щодо ролі принципів європейського права у процесі формування європейського адміністративного простору. Однак коли ідеться про європейський досвід трансформації публічного управління, варто

вказати на суттєві розбіжності у поняттях «європейський досвід» та «досвід європейської країни», тобто як члена Європейського Союзу [1]. Варто вказати, що кожна європейська країна напрацювала власну концепцію функціонування системи публічного управління на основі принципів регіоналізації та децентралізації, але важливо визначити, які правові форми регіоналізації та децентралізації застосовуються на практиці, як вони себе виправдали. Існують нині у Західній Європі системи публічного управління склалася внаслідок розвитку національної держави, демократизації, розвитку суспільних та інших потреб сучасного демократичного суспільства. Слід вказати на феномен європейських цінностей (верховенства права, демократія, права людини), що визначають формат існування будь-якої європейської держави.

Стратегічним напрямом інституціональних змін у системі публічного управління в Україні є трансформація наявної моделі публічної влади, запровадження принципів децентралізації та субсидіарності, імплементація позитивного зарубіжного досвіду реформування державного управління.

В умовах сучасних трансформаційних процесів державне управління, державноуправлінська діяльність, державноуправлінські відносини набувають нових характерних ознак, посилюється суб'єктність державного управління, удосконалюються засади, механізми та напрями управління [4].

Відкрита система публічного управління створюється саме з метою забезпечення функціонування механізму реалізації суспільних потреб, й відповідно для конкретної стратегічної мети розробляються, приймаються та реалізуються певні публічно-управлінські рішення. У форматі впровадження зарубіжного досвіду існує ситуація перенесення вже усталених на рівні певної країни регламентів, правил і процедур щодо регулювання суспільних відносин у певній сфері. Виникає певна управлінська дихотомія щодо підходів до ефективності і доцільності впровадження зарубіжного досвіду. Адже запровадження реформ у певній складовій системі публічного управління завжди обґрунтовується зарубіжним досвідом, проте особливості зарубіжних методик реалізації реформ досить часто ігноруються. На жаль, у процесі аналізу наявного зарубіжного досвіду не беруться до уваги ті правові сім'ї, форми держави (форма державного устрою, форма державного управління, форма державного режиму), історичні традиції. У процесі обґрунтування доцільності імплементації зарубіжного досвіду мінімізується також і значний вітчизняний історичний досвід функціонування органів публічної влади.

Публічне управління – це еволюційний етап в історії розвитку державного управління, яке існує декілька століть, у світі існують держави, які досягли успіху на цьому шляху трансформації, тому варто досліджувати досвід європейських країн для імплементації в Україні.

Публічне управління - це нова ідеологія управління, що базується на демократичних засадах і наявності громадянського суспільства.

Україна, у зв'язку з наявністю свободи слова, має великий потенціал оприлюднення будь-якої інформації, що стосується прийняття управлінських рішень на державному рівні, у тому числі, це оприлюднення може працювати на випередження і, в кінцевому результаті – до зміни управлінської дії під впливом думок громадянського суспільства.

В поняття осучасненого смислового наповнення поняття «Публічне управління», на нашу думку, слід вкладати прозорість та відкритість алгоритмів прийняття управлінських рішень, що підкріплені доступом до інтелектуально-технологій з розміщенням достовірної первинної інформації, на основі якої приймається рішення.

Цифровізація в Україні, що забезпечує прозорість – це реальний крок наближення до Публічного управління в його первинній стадії і ефективності його системи в майбутньому.

Відповідно до напрямів реформування державного управління мова йде про перетворення закритої системи державного управління на відкриту – складну адміністративну систему, у якій відбувається постійний процес гармонізації принципів, інструментів, форм та методів територіального врядування з посиленням механізмів делегування повноважень, побудови багаторівневих, інтегрованих структур державного управління. Реформування державноуправлінської діяльності є проявом сучасного демократичного характеру суспільного управління та впровадження науково обґрунтованих управлінських моделей і технологій конституювання наддержавного управління, сприяє інноваційній спрямованості управління в межах національної держави на формування раціональних систем публічного управління.

Впровадження досвіду країн-членів ЄС в організацію демократичного державного управління та процес законодавчого реформування необхідно здійснювати з урахуванням національних

особливостей державотворення та поступового входження України до єдиного європейського правового простору в контексті пріоритетного напрямку державної політики- інтеграції до ЄС. Роботи це потрібно шляхом адаптації законодавчої бази України до норм ЄС.

Впровадження кращого європейського досвіду у практичну площину публічного управління в країні варто поширювати на всю систему публічного управління. Частина законодавства уже адаптована відповідно до європейських принципів, але дорожня карта впровадження реформ відповідно євроінтеграційного курсу України потребує перегляду. Це стосується не лише реформування публічного управління, а також інших галузей, які достатньо тісно переплітаються з державним управлінням та потребують реформ (наприклад, адміністративна реформа).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баштанник В. Трансформація державного управління в контексті європейських інтеграційних процесів: монографія. Д: ДРІДУ НАДУ, 2010, 390 с.

2. Гнидюк Н., Новак-Фар А., Гонцяж А., Родюк І., Механізм координації європейської політики: практика країн-членів та країн- претендентів / ред. Н. Гнидюк. Київ: Міленіум, 2003. 384 с.

3. Закіров М. Реформа децентралізації: надії, перестороги і виклики. Резонанс. 2015. №67. С.4-10.

5. Лахижа М.І. Модернізація публічної адміністрації в Україні в умовах євроінтеграції; теоретичні та практичні аспекти: автореф. дис... докт. наук з держ. управ. 25.00.01. Ін-т законодавства ВРУ Київ, 2010. 36 с. (24)

6. Напрями та завдання дослідження трансформаційних процесів в системі державного управління в Україні. Наукові розвідки з державного та муніципального управління. 2012. С. 29-38

Малярєвський Віктор Миколайович – аспірант кафедри регіоналістики та туризму, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Київ, e-mail: nadezda_pisarenko@ukr.net

Malyarevsky Victor M. - The postgraduate student Department of regional studies and tourism, Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman, Kyiv, e-mail: nadezda_pisarenko@ukr.net